

Можеш ли да вярваш на Уикипедия?

Новини | Общество | на 12.02.2024 04:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Често проверяваме различни неща в Уикипедия, но невинаги се замисляме откъде идва информацията там.

Какво знаеш за Шекспир? Може би се сещаш, че е написал "Ромео и Жулиета" и че е роден в Англия. Но не всички деца (и възрастни) помнят кога точно е живял. Бърз начин да научиш повече е да погледнеш в някоя енциклопедия. **Енциклопедиите** събират натрупаното знание по най-различни теми. В началото са били книги: често с много томове (части). Днес все по-често са електронни и се намират онлайн.

Най-известната онлайн енциклопедия е Уикипедия. В нея има всичко - от породите котки по света до героите във всяка серия на Блуи. И то на над 300 езика. Е, добре: преувеличихме. Има почти всичко.

Свободно знание

В техническите среди **уики** е място, в което група от хора може бързо и лесно да пише и редактира информация. Идва от хавайското "уики", което значи "бързо". Уикипедия е **свободна – всеки може да чете, и то напълно безплатно**. Нужно е само устройство (телефон, компютър, таблет) и връзка с интернет. Също така е свободна и защото в нея може да пише всеки. Да, дори и ти.

В българската версия има почти 300 хиляди статии. Върху тях са работили десетки хиляди доброволци. А, да, хората, които пишат в Уикипедия, са **доброволци**. Те пишат статиите в свободното си време: защото им харесва и най-вече, защото искат цялото знание на света да бъде достъпно за всички. Завинаги.

Може ли да вярваме на написаното от доброволците?

Разбира се, веднага ще си кажеш: ама така всеки може да напише каквото си поиска. И ще си прав(а): наистина всеки може да напише всичко. Но пък другите могат да минат след това и да поправят грешките. Това е добра система, ако доброволците са съвестни и пишат само добре проверени неща.

С годините Уикипедия си е създала много защити срещу това, което нарича "вандализми". Това са нарочно написани грешни неща: понякога на шега, понякога със зла умисъл. Заради тях Уикипедия прави много за проверка на качеството и поправяне на написаното.

В основата на всички поправки отново стоят хора. Когато четат и проверяват източниците, те сверяват дори дали всяка запетайка е поставена правилно. Това е страхотна работа от тяхна страна. Но в Уикипедия има милиони статии: доброволците няма как да смогнат с проверка на всичко. Ако проверяваш къде е родена Тейлър Суифт например, няма гаранция, че 5 минути преди това някой на другия край на света не е сменил родното ѝ място на село Лесичери, Великотърновска област.

Затова най-сигурно е да проверяваш източниците. Как да го направиш? Всяко твърдение в Уикипедия завършва с цифричка в края на изречението. Цифрите са част от списък с източници. Те препращат към местата, откъдето е взета информацията: статии, книги, сайтове и т.н.

С това не искаме да кажем, че изобщо не трябва да вярваш на Уикипедия. Напротив: Уикипедия е страхотна и интересна, пълна с всякакви любопитни неща. Но [както с всяко твърдение онлайн, е добре да проверяваш източниците!](#)

ДЕТЕКТИВСКА ИГРА

Отвори статия по тема, която ти е станала интересна днес. Провери източника за поне едно твърдение. Ако има грешка, знаеш ли кой може да я поправи? Ти! Всеки може да пише, помниш ли? А какво по-хубаво от това и ти да допринесаш със своите знания. Защото Уикипедия е точно толкова прекрасна и полезна, колкото са отдадени тези, които я редактират.

Ако учителите ти искат, има дори **ръководство "С Уикипедия в класната стая"**, което може да споделиш с тях.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3669-mozhesh-li-da-vyarvash-na-uikipediya](https://book/3669-mozhesh-li-da-vyarvash-na-uikipediya)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

